

ROZVOJ VENKOVA NA PŘÍKLADU MIKROREGIONU ZÁHOŘÍ - HELFŠTÝN

Jindřich Bluma

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta,
Ostravská univerzita v Ostravě, Chittussiho 10, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava
email: JindrichBluma@gmail.com*

Abstrakt

Tento příspěvek se vztahuje k mé bakalářské práci s názvem Rozvoj venkova na příkladu mikroregionu Záhoří – Helfštýn. Cílem práce je popsat a zhodnotit aktivity zdejších aktérů vedoucích k rozvoji dané oblasti. Práce je taktéž shrnutím obecné problematiky rozvoje venkova a podrobnou analýzou dané zájmové oblasti. Je strukturovaná do 5 základních kapitol (včetně závěru).

V úvodní části jsou krom samotného úvodu zmíněny cíle práce, mnou stanovené výzkumné otázky a hypotézy, struktura práce a použité metody zkoumání.

Na otázky co je to venkov a jaké je jeho vymezení odpovídá druhá – teoretická část, která je zaměřena na obecnou charakteristiku venkova, jeho vymezení, přiblížení historického vývoje českého venkova, popsání klíčových problémů a možností podpory jeho rozvoje včetně obecného popisu jednotlivých aktérů. Samotný venkov je pojem, který nemá zcela jasnou definici, z toho plyne jeho obtížné vymezení. Dichotomie pojmů venkov – město již není zcela na místě, jelikož původní dominantní rozdíly se vinou procesů moderní společnosti vytrácí. Žel z těchto mýtů o venkově a zmíněné dichotomie dnes stále vychází i priority celistvé politiky rozvoje venkova na národní a evropské úrovni.

Třetí – analytická část je zaměřena na podrobnou fyzikogeografickou a socioekonomickou analýzu mikroregionu, která nám přibližuje v jaké situaci se dané území (především samotné obce, jejich občané) ocitá. Mikroregion Záhoří – Helfštýn se nachází v jihovýchodní části okresu Přerov, v Olomouckém kraji, náleží pod NUTS II Střední Morava a je situován převážně v kopcovitém terénu Vnějších Západních Karpat. Mikroregion má formu dobrovolného svazku obcí a jeho členem je 14 obcí: Bezuchov, Dolní Nětčice, Hlinsko, Horní Nětčice, Hradčany, Kladníky, Lhota, Oprostovice, Pavlovice u Přerova, Radotín, Soběchleby, Šišma, Týn nad Bečvou a Žákovice (viz [1]). Závěrečnou částí této kapitoly je analýza SWOT, vycházející ze vstupních informací obsažených v této kapitole.

Čtvrtá kapitola se zabývá aktivitami místních aktérů vedoucími k pozitivním změnám v oblasti ekonomické, společenské a environmentální situace v mikroregionu. Popsání jsou také klíčoví aktéři, podílející se na rozvoji mikroregionu a přiblíženy strategické plány zdejších sdružení jako jejich významné rozvojové dokumenty. Značná část této kapitoly je věnována vybraným projektům realizovaným v daném území. V rámci zájmové oblasti figurují 2 klíčové rozvojové subjekty. Dobrovolné sdružení obcí Mikroregionu Záhoří – Helfštýn a MAS Záhoří – Bečva. Dobrovolný svazek obcí Mikroregionu Záhoří – Helfštýn byl založen 9. září 1999 za účelem výměny zkušeností, formulování společných stanovisek, prohlubování spolupráce a rozvoje ve sféře hospodářské, sociální a kulturní (viz [2]). Základním rozvojovým dokumentem svazku je Rozvojový projekt mikroregionu Záhoří – Helfštýn (Strategie rozvoje mikroregionu), který byl aktualizován k roku 2005 pro období 2005–2006 (viz [3]). MAS Záhoří – Bečva byla založena 19. prosince 2005 jako občanské sdružení a dnes je její působnost rozšířena na 31 obcí z mikroregionu Záhoří – Helfštýn (13), Pobečví a mikroregionu Lipenska. Náplní její činnosti je podpora rozvoje venkova v rámci naplňování principů programu LEADER a především vzájemná spolupráce a partnerství mezi aktéry (subjekty) veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Mezi dílčí činnosti patří zpracování jednotlivých projektů v rámci stanovených priorit, konzultační činnost pro žadatele, zajišťování informačního servisu a propagace zájmového území. Základním rozvojovým dokumentem, z něhož vychází i novější Strategický plán LEADER 2008–2013, je Integrovaná strategie území MAS Záhoří – Bečva na období 2007–2013 (viz [4]).

Samotné projekty pomáhají naplňovat stanovené priority v rámci obou těchto strategických dokumentů a jsou v práci přehledně rozděleny podle jejich zaměření.

V závěru jsem se pokusil o subjektivní, nezaujaté zhodnocení situace v mikroregionu, včetně zhodnocení aktivit jednotlivých aktérů rozvoje. Oblast prošla v posledních letech velice významnými změnami. Díky realizaci mnoha projektů došlo k proměně tváře zdejších obcí i samotného společenského života. Z práce jasně vyplývá, že aktivní lokální aktéři (včetně občanů) jsou primárním impulsem k rozvoji dané oblasti. Dokážou směřovat podporu (za pomoci dotací i bez nich) do oblastí, které jsou potřebné a žádoucí. Velice přínosně hodnotím také velké množství projektů zaměřených na rozvoj společnosti a podporu přeshraniční spolupráce. Obecně lze říci, že realizované projekty řeší zásadní problémy v jednotlivých obcích a podporují využití místních specifíků, což bývá klíčové pro další pozitivní rozvoj. Fenomémem posledních šesti let je bezesporu iniciativa LEADER, která se stala významným impulsem pro vzájemnou spolupráci jednotlivých aktérů. Aktivity místních rozvojových aktérů vnímám jako velice přínosné a jejich práci lze i díky mnohaletým zkušenostem v oblasti rozvoje venkova považovat za profesionální. Dobrá rozvojová činnost v oblasti je možná díky vzájemné propojenosti dobrovolného svazku obcí s MAS, jelikož sídlo obou subjektů je ve stejné budově a v jeho vedení jsou totožní lidé. Ti jsou zároveň občany obcí v zájmovém mikroregionu, proto je logické, že jejich snaha o zlepšení zdejší situace je značná.

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Davidu W. Novákovi, Ph.D. za cenné připomínky a rady.

***Klíčová slova:** rozvoj venkova; rozvojové aktivity; mikroregion; analýza; mikroregion Záhoří – Helfštýn*

Literatura

[1.] Mikroregion Záhoří – Helfštýn. [online]. Dostupné z: <<http://www.mr-zahori.cz>>.

[2.] Stanovy dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Záhoří – Helfštýn [online]. Dostupné z: <<http://www.mr-zahori.cz/file.php?nid=1042&oid=1281593>>.

[3.] Rozvojový projekt mikroregionu Sdružení obcí Záhoří – Helfštýn. Olomouc: Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy, 2000.

[4.] Integrovaná strategie území MAS Záhoří – Bečva na období 2007–2013. Soběchleby: MAS Záhoří – Bečva, 2007. [online]. Dostupné z <http://www.obec-veselicko.cz/wp-content/uploads/strategicky_plan_mas_zahori-becva-konec1.pdf>.

[5.] PERLÍN, R. Venkov, typologie venkovského prostoru. In Česká etnoekologie. I. Praha: Cargo Publisher s.r.o. 2000. [online]. Dostupné z <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>>.

[6.] PĚLUCHA, M. a kol. Rozvoj venkova v programovacím období 2007–2013 v kontextu reformy SZP EU. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2006. ISBN 80-86684-42-3